

Sygn. akt XXVII Ca 2907/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXVII Wydział Cywilny – Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Adrianna Szewczyk - Kubat

SSO Małgorzata Szymkiewicz – Trelka

SSR Tomasz Niewiadomski (del.)

Protokolant: st. sekretarz sądowy Agnieszka Ślebzak

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2017 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa R. T.

przeciwko (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powoda od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie z dnia 16 grudnia 2015 roku, sygn. akt VI C 1177/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1. w ten sposób, że nadaje mu treść: „**1.** pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci wyroku zaocznego Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie z dnia 16 lutego 2001 roku, wydanego w sprawie o sygn. I C 21/00, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 24 maja 2007 roku - w części dotyczącej odsetek ustawowych od kwoty 2.191,49 (dwa tysiące sto dziewięćdziesiąt jeden i czterdzieści dziewięć groszy) złotych od dnia 29 października 1999 roku do dnia 2 stycznia 2011 roku, a w pozostałym zakresie powództwo oddala;

II. w zaskarżonym wyroku dodaje punkt 3 o treści: „nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) spółki akcyjnej W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie kwotę 1.741 (tysiąc siedemset czterdzieści jeden) złotych tytułem zwrotu wydatków;

III. w pozostałym zakresie oddala apelację;

IV. zasądza od pozwanego (...) spółki akcyjnej w W. na rzecz powoda kwotę 1.476 (tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć) złotych, w tym podatek od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej;

V. przyznaje adwokatowi P. D. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie kwotę 1.476 (tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć) złotych, w tym podatek od towarów i usług, tytułem nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi R. T. z urzędu;

VI. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie kwotę 265 (dwieście sześćdziesiąt pięć) złotych tytułem zwrotu połowy opłaty od apelacji.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 5 maja 2015 roku (data nadania przesyłki pocztowej k. 4), uzupełnionym pismami z dnia 2 czerwca 2015 roku oraz z dnia 30 czerwca 2015 roku, powód R. T. wniósł do Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku zaocznego Sądu Rejonowego dla Warszawy- Śródmieścia z dnia 16 lutego 2001 roku, sygn. akt I C 21/00, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 24 maja 2001 roku na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w W..

W uzasadnieniu powód podniósł, że jest osobą nieuleczalnie chorą i obecnie przebywa na biochemioterapii. Wskazał, iż nie posiada żadnych dochodów - jest zarejestrowany w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna bez zasiłku i nie ma środków na uregulowanie przeterminowanego długu. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt VI C 1177/15

Na rozprawie w dniu 16 grudnia 2015 roku pełnomocnik ustanowiony dla powoda z urzędu podtrzymał powództwo, podnosząc zarzut przedawnienia wierzytelności. Jednocześnie wniósł o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy z urzędu, gdyż nie zostały uiszczone w całości ani w żadnej części (stanowisko k. 74).

Pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. (dawniej (...) sp. z o.o.) do dnia zamknięcia rozprawy nie zajął w sprawie stanowiska.

Wyrokiem zaocznym z dnia 16 grudnia 2015 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie oddalił powództwo oraz przyznał ze środków Skarbu Państwa wynagrodzenie na rzecz adwokata P. D. w wysokości 2.400 złotych powiększone o podatek od towarów i usług (wyrok k. 76). U podstaw powyższego rozstrzygnięcia legły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

W dniu 16 lutego 2001 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie, w sprawie o sygn. akt I C 21/00 z powództwa (...) sp. z o.o. w W. przeciwko R. T., wydał wyrok zaoczny, na podstawie którego zasądził od R. T. na rzecz (...) sp. z o.o. w W. kwotę 2.191,49 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 29 października 1999 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 675 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Wyrokowi zaocznemu nadano klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 24 maja 2001 roku.

Wierzyciel po raz pierwszy zainicjował wszczęcie postępowania egzekucyjnego w 2001 roku. Było ono prowadzone przez Komornika Sądu Rejonowego w Legionowie - sprawa Km 705/01, w którym wyegzekwowano kwotę 84,56 złotych. Następnie, na podstawie tego samego tytułu wykonawczego, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Woli w Warszawie J. B. prowadził postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 11369/07, które zakończyło się umorzeniem postępowania w dniu 13 marca 2008 roku wobec bezskutecznej egzekucji. Aktualnie, ten sam Komornik prowadzi postępowanie pod sygn. akt Km 3129/14 zainicjowane wnioskiem złożonym przez wierzyciela (...) S.A. w W. z dnia 2 stycznia 2014 roku.

(...) sp. z o.o. z siedzibą w W. została przekształcona w spółkę akcyjną, która następnie zmieniła firmę, pod którą działa, tj. na (...) spółka akcyjna z siedzibą w W..

W ocenie Sądu I instancji powództwo nie było zasadne i podlegać powinno oddaleniu. Na wstępie wskazano, iż w sprawie zachodziły przesłanki wydania wyroku zaocznego. zawarte w art. 339 § 1 kpc. W imieniu pozwanego (...) S.A. w W. nikt nie stawił się na rozprawie, jednocześnie zaś nie przedłożył żadnego pisma procesowego, nie żądając przeprowadzenia rozprawy w jego nieobecności, jak również nie złożył wyjaśnień ustnie ani na piśmie. W związku z powyższym wydany został wyrok zaoczny.

Następnie wskazano, iż powód wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego orzeczenia sądu, któremu nadano klauzulę wykonalności. Swoje żądanie powód opierał na zarzucie przedawnienia

roszczenia, który to zarzut został wprost wyrażony w treści pisma procesowego oraz przez reprezentującego go pełnomocnika z urzędu.

Sąd Rejonowy dokonał analizy treści art. 840 § 1 kpc. Biorąc pod uwagę treść powyższego przepisu uznał, że powód w niniejszej sprawie oparł powództwo o podstawę zawartą w art. 840 § 1 pkt 2 kpc, albowiem powołując zarzut przedawnienia dążył do uznania, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane. Ustalania wymagało zatem czy zarzut został podniesiony skutecznie, tj. czy nastąpiło przedawnienie roszczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem.

Sąd miał na względzie, iż zgodnie z art. 125 § 1 kc roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia (art. 123 § 1 pkt 1 kc). Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, zaś w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone (art. 124 § 1 i 2 kc).

Mając na uwadze powyższe przepisy stwierdzono, iż przedawnienie roszczenia stwierdzonego wyrokiem zaocznym z dnia 16 lutego 2001 roku następowało z upływem 10 lat od uprawomocnienia się orzeczenia. Wprawdzie akta sprawy I C 21/00 uległy już wybrakowaniu i nie można się z nimi zapoznać, jednak na podstawie akt sprawy egzekucyjnej Km 3129/14 oraz znajdującego się w nich tytułu wykonawczego stwierdzono, że powyższemu tytułowi egzekucyjnemu została nadana klauzula wykonalności, a więc w chwili złożenia wniosku przez wierzyciela nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia, które zaczęło biec na nowo od dnia 24 maja 2001 roku.

Następnie na podstawie tego tytułu wykonawczego komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Legionowie prowadził postępowanie egzekucyjne Km 705/01, którego data zakończenia nie została wskazana i nie można było jej ustalić na podstawie zebranego w sprawie materiału. Jednak nawet jeśli tego postępowania by nie było, to bez wątpienia przed upływem dziesięcioletniego terminu przedawnienia liczonego od nadania klauzuli wykonalności, wszczęte zostało kolejne postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie Jacka Bogiel w sprawie Km 11369/07, co po raz kolejny przerwało bieg przedawnienia. Zatem zaczął on na nowo biec od dnia umorzenia postępowania Km 11369/07, to jest od dnia 13 marca 2008 roku. Stwierdzić więc należy, że w chwili złożenia ponownego wniosku o wszczęcie postępowanie na podstawie skarżonego tytułu wykonawczego, tj. w dniu 2 stycznia 2014 roku, roszczenie stwierdzone przedmiotowym tytułem wykonawczym nie uległo przedawnieniu, a tym samym ponownie został przerwany bieg terminu przedawnienia tego roszczenia. Biorąc pod uwagę powyższe, zarzut przedawnienia roszczenia zgłoszony przez powoda nie mógł zostać uwzględniony, albowiem bieg terminu przedawnienia był kilkakrotnie przerywany - zgodnie z treścią art. 123 § 1 pkt 1 kc - przez czynności pozwanego podejmowane w postępowaniu przed organem powołanym do egzekwowania roszczeń danego rodzaju, tj. poprzez składane przez pozwanego wnioski o wszczęcie egzekucji przez Komornika Sądowego. W związku z powyższym przedawnienie nie nastąpiło, a zatem brak podstaw do pozbawienia skarżonego tytułu wykonawczego wykonalności.

Z uwagi na fakt, że powód był zwolniony od ponoszenia kosztów sądowych w całości, a koszty pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu nie zostały w żadnej części uiszczone, wynagrodzenie ustanowione z urzędu pełnomocnika powoda należało wypłacić z sum Skarbu Państwa. Wysokość wynagrodzenia została ustalona w oparciu

o § 15 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tj. Dz. U. z 2013 roku, poz. 461 ze zm.). W związku z powyższym, Sąd nakazał wypłacić na rzecz adwokata P. D. wynagrodzenie w kwocie 2.400 zł powiększonej o 23% VAT tytułem pomocy prawnej świadczonej z urzędu, o czym orzekł w pkt 2 sentencji orzeczenia (uzasadnienie k. 83 - 88).

Apelację od powyższego wyroku zaocznego wniósł powód i zaskarżył go w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono:

- 1.** błąd w ustaleniach faktycznych mających wpływ na treść zaskarżonego wyroku, polegający na niezasadnym przyjęciu, iż we wskazanych okolicznościach faktycznych sprawy doszło do przerwania okresu przedawnienia roszczenia na skutek prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy - Woli w Warszawie postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt Km 11369/07, zakończonego postanowieniem z dn. 13 marca 2008 r. o umorzeniu postępowania wobec bezskuteczności egzekucji, podczas gdy Powód kwestionuje fakt, iż postępowanie o wskazanej powyżej sygn. akt sprawy było w ogóle prowadzone, oraz aby był o tym postępowaniu skutecznie informowany, co skutkowało powinno uznaniem, iż nie doszło do przerwania przedawnienia roszczenia,
- 2.** naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 125 § 1 kc poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na niesłusznym przyjęciu, iż świadczenia okresowe powstałe w przyszłości ulegają przedawnieniu z upływem dziesięcioletniego terminu okresu przedawnienia, podczas gdy z treści naruszonego przepisu wprost wynika, iż roszczenia okresowe - w tym roszczenia o odsetki - ulegają trzyletniemu okresowi przedawnienia, co skutkowało niezasadnym oddaleniem powództwa w zakresie żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego co do odsetek od kwoty głównej roszczenia.

Mając powyższe na uwadze w/w zarzuty wniesiono o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku zaocznego Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia z dnia 16 lutego 2001 r. sygn. akt I C 21/00, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 24 maja 2001 roku, ewentualnie - w razie nie uwzględnienia apelacji w całości - o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w zakresie żądania zapłaty odsetek ustawowych za okres powyżej trzech lat.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż był informowany o postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Legionowie (sygn. akt 705/01), oraz postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym obecnie przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy - Woli w Warszawie (Km 3129/14), natomiast zaprzeczył temu, jakoby było prowadzone postępowanie (oraz jakoby był o nim informowany) o sygn. akt Km 11369/07. Mając na uwadze fakt braku wiedzy na temat w/w postępowania oraz brak udowodnienia przez pozwanego okoliczności doręczenia powodowi dowodów nadania postanowienia o wszczęciu postępowania oraz dalszych pism komorniczych, powód zaprzeczył aby takie postępowanie miało kiedykolwiek miejsce w przeszłości.

Z uwagi na fakt, iż powód zaprzecza temu, aby takie postępowanie było prowadzone, a pozwany temu zaprzeczeniu dotychczas się nie przeciwstawił, należy przyjąć, iż nie doszło do przerwania okresu biegu przedawnienia roszczenia pozwanego, oraz, iż owo roszczenie uległo przedawnieniu z chwilą upływu 10-letniego okresu przedawnienia licząc od dnia postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Legionowie w sprawie o sygn. akt Km 705/01.

Niezależnie od powyższego wskazano, iż na wartość dochodzonego przez pozwanego w postępowaniu egzekucyjnym roszczenia składa się kwota należności głównej w wysokości 2191,49 zł oraz koszty procesu w wysokości 675,60 złotych. Na roszczenie ponad sumę wymienionych kwot składają się zaś odsetki od należności głównej, które - jako świadczenia okresowe zgodnie z art. 125 § 1 kc ulegają trzyletniemu okresowi przedawnienia.

Roszczenie o zapłatę kwot składających się na odsetki ustawowe za okres powyżej trzech lat jest przedawnione, a powód podnosił w tym zakresie stosowny zarzut, który winien skutkować pozbawieniem w/w tytułu wykonawczego wykonalności w zakresie odsetek ustawowych za okres powyżej trzech lat (apelacja k. 93 - 95).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda zasługuje na częściowe uwzględnienie. Nie ulega wątpliwości, iż podstawę merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy cywilnej stanowi materiał procesowy (tzn. fakty i dowody) zebrane w toku postępowania, o czym przesądza treść art. 316 § 1 i art. 328 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku - Kodeks postępowania cywilnego (tj. Dz. U. z 2016 roku, poz. 1822 ze zm., powoływany dalej w skrócie jako kpc). Jednak zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 1964 roku – Kodeks cywilny (tj. Dz. U. z 2017 roku, poz. 459 ze zm., powoływany dalej w skrócie jako kc) oraz art. 232 kpc to strony obowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

Zatem w niniejszej sprawie to powód R. T. był zobligowany do wykazania istnienia okoliczności uzasadniających pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku zaocznego Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie z dnia 16 lutego 2001 roku, wydanego w sprawie o sygn. I C 21/00, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Jednak w realiach niniejszej sprawy udowodniono istnienie przesłanek uzasadniających pozbawienie w/w tytułu wykonawczego wykonalności tylko w części dotyczącej odsetek od kwoty 2.191,49 złotych od dnia 29 października 1999 roku do dnia 2 stycznia 2011 roku. W pozostałym zakresie powództwo było bezzasadne i podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 kpc dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo **nie może być egzekwowane**. Powołany przepis stwarza dla powoda podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaistniały zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane. W oparciu o te regulacje materialnoprawne w wyróżnia się zdarzenia zależne od woli stron (np. spełnienie świadczenia, potrącenie) oraz niezależne od woli stron. Do tej drugiej kategorii należy także **przedawnienie roszczenia**. Warto podkreślić, iż stanowisko przyjęte przez Sąd jest powszechnie podzielane zarówno w orzecznictwie (analogiczne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 18 marca 1971 roku, I CZ 110/70, LEX nr 6896, w postanowieniu z dnia 27 lutego 1969 roku, II CZ 37/69, OSP 1970/2/34; oraz Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 30 lipca 2010 roku, VI ACa 53/10, LEX nr 785897) oraz w doktrynie prawa cywilnego (np. Z. Świeboda: Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1994. str. 136; E. Wengerek: Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, Warszawa 1972, s. 289).

Kwestią mającą kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy miało więc ustalenie, czy zaistniały okoliczności powodujące przerwanie biegu terminu przedawnienia należności stwierdzonej w/w wyrokiem. Zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 kc bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

Nie ulega wątpliwości, iż bieg terminu przedawnienia przerywa się w konsekwencji złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji. Jest to bowiem czynność zmierzająca bezpośrednio do zaspokojenia roszczenia (vide: wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 19 listopada 2014 roku, II CSK 196/14, OSNC 2015 nr 12, poz. 145, str. 72). Bieg terminu przedawnienia ulega następnie zawieszeniu na czas trwania postępowania egzekucyjnego (art. 124 § 2 kc).

Z kolei problem skutku złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności w kontekście przerwania biegu terminu przedawnienia był w przeszłości przedmiotem rozbieżnych rozstrzygnięć w orzecznictwie.

Tym niemniej zasadniczą zmianę wprowadziła uchwała z dnia 16 stycznia 2004 roku (sygn. akt III CZP 101/03, OSNC 2005/4/58) w której Sąd Najwyższy jednoznacznie stwierdził, iż złożenie tego wniosku nie tylko powoduje przerwanie biegu przedawnienia, ale też jego zawieszenie aż do czasu ukończenia postępowania wywołanego tym wnioskiem.

Jednoczenie Sąd miał na uwadze fakt, iż zgodnie z art. 125 § 1 kc roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się **z upływem lat dziesięciu**, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. ***Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przeszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.***

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy należało stwierdzić, iż w wyroku z dnia 16 lutego 2001 roku Sąd zasądził od R. T. kwotę 2.191,49 zł złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 października 1999 roku do dnia zapłaty. Nie ulega wątpliwości Sądu, iż odsetki są świadczeniem okresowym (podobnie stwierdził Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 26 stycznia 2005 roku, III CZP 42/04, OSNC 2005/9/149). Dodatkowo zostały one objęte wyrokiem, a w chwili wydawania wyroku niewątpliwie miały charakter należności przyszłych. Wszystkie wyżej przesłanki prowadziły do konkluzji, iż odsetki od należności głównej zasadzonej w wyroku podlegają 3 - letniemu przedawnieniu zgodnie z art. 125 kc in fine. Biorąc pod uwagę datę złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji w sprawie Km 3129/14, prowadzonej przez komornika sądowego J. B. – tj. 2 stycznia 2014 roku (k. 1 akt Km 3129/14), powyższa czynność przerwała bieg terminu przedawnienia w stosunku odsetek za okres sprzed 3 lat od dnia złożenia wniosku – tj. od 2 stycznia 2011 roku. Natomiast odsetki za okres od dnia 29 października 1999 roku do 2 stycznia 2011 roku uległy przedawnieniu, zatem w tym zakresie zasadne było pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 kpc. W efekcie na podstawie art. 386 § 1 kpc zaskarżony wyrok podlegał zmianie w powyższym zakresie, co znalazło odzwierciedlenie w pkt **I** sentencji wyroku.

Z kolei w zakresie należności głównej i odsetek za okres od 2 stycznia 2011 roku powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji, Sąd I instancji prawidłowo ustalił faktyczny sprawę. Klauzula wykonalności w/w wyrokowi zaocznemu z dnia 16 lutego 2001 roku, sygn. akt I C 21/00, została nadana w dniu 24 maja 2001 roku, co w świetle powyższych rozważań już po raz pierwszy przerwało bieg terminu przedawnienia należności głównej.

Następnie wierzyciel na podstawie w/w tytułu wykonawczego wszczął kolejne postępowanie egzekucyjne, które było prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie J. B. w sprawie Km 11369/07, co po raz kolejny przerwało bieg przedawnienia. O trafności powyższej konstatacji świadczy treść wzmianki o wyniku egzekucji naniesionej na tytule wykonawczym, znajdującym się w dołączonych aktach Km 3129/14. Powyższa wzmianka została sporządzona na podstawie art. 816 § 1 kpc i wynika z niej, postępowanie o sygn. akt Km 11369/07 zostało zakończone w dniu 13 marca 2008 roku.

Tym samym nie ulega wątpliwości, iż poprzez złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji w sprawie o sygn. Km 11369/07 został przerwany bieg terminu przedawnienia i był on zawieszony do 13 marca 2008 roku. Nie mają przy tym znaczenia twierdzenia powoda zawarte w apelacji, iż nie zostało mu doręczone zawiadomienie o wszczęciu tego postępowania czy inne orzeczenia wydane w jego toku. Tym samym bieg terminu przedawnienia zaczął ponownie biec dopiero od dnia 13 marca 2008 roku. Został on jednak ponownie przerwany z dniem 2 stycznia 2014 roku – tj. datą złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji w sprawie Km 3129/14. Nie ulegało zatem wątpliwości Sądu Okręgowego, iż należność główna stwierdzona wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie z dnia 16 lutego 2001 roku, sygn. akt I C 21/00, jak również odsetki za okres 3 lat sprzed daty wszczęcia egzekucji w sprawie Km 3129/14 – nie uległy przedawnieniu. Wyrazem powyższego ustalenia było rozstrzygnięcie o oddaleniu apelacji w pozostałym zakresie, co znalazło odzwierciedlenie w punkcie **III** sentencji wyroku.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania (punkt **II** i **IV** sentencji) stanowił art. 100 kpc, zgodnie z którym razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Przepis ten ustanawia m. in. zasadę wzajemnego zniesienia kosztów procesu.

Decydując się na zastosowanie powyższej metody należy ocenić ostateczny wynik sprawy, a więc porównać roszczenia pierwotnie dochodzone z finalnie uwzględnionymi. Jednocześnie rozdzielenie kosztów nie musi wynikać z ich szczegółowego, rachunkowego rozliczenia (podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 lutego 1968 roku, I PZ 75/67, LEX nr 6283; w wyroku z dnia 4 czerwca 1968 roku, I PR 417/67, LEX nr 6354; w wyroku z dnia 4 października 1972 roku, II PR 223/72, LEX nr 7144; w postanowieniu z dnia 13 października 1972 roku, I CZ 118/72, LEX nr 7155; w wyroku z dnia 21 lutego 2002 roku, I PKN 932/00, OSNP 2004, nr 4, poz. 63).

W niniejszej sprawie powód domagał się pozbawienia wykonalności w zakresie należności głównej oraz odsetek za okres ponad 16 lat. Powództwo zostało uwzględnione w zakresie odsetek za okres od dnia 29 października 1999 roku do dnia 2 stycznia 2011 roku. Biorąc pod uwagę łączną kwotę odsetek, w zakresie których tytuł został pozbawiony wykonalności, Sąd uznał, iż powództwo zostało uwzględnione niemal w połowie.

W apelacji powód zaskarżył wyrok Sądu I instancji w całości – a więc także w zakresie zawartego w pkt 2 rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Uwzględniając wynik procesu należało połową kosztów pomocy prawnej, udzielonej powodowi przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu w I instancji, obciążyć pozwanego. Wynika to z treści z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz. U. z 2016 roku, poz. 623 ze zm., powoływana dalej w skrócie jako uksc) zgodnie z którym kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

Z tego względu w zaskarżonym wyroku należało dodać pkt 3 w którym nakazano ściąganie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie kwotę 1741 złotych (pkt II sentencji wyroku). Na powyższą kwotę składa się 50% kwoty 2.952 złotych, wynikającej z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tj. Dz. U. z 2013 roku, poz. 461 ze zm.), zgodnie z którym stawka minimalna za prowadzenie spraw o wartości przedmiotu sporu powyżej 10.000 złotych a 50.000 złotych wynosi 2.400 złotych. Zostało ono ponadto powiększone o kwotę podatku od towarów i usług obliczonego według stawki wynoszącej w chwili orzekania stawki 23% (zgodnie z art. 146a pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług, tj. Dz. U. z 2017 roku, poz. 710 ze zm.) w wysokości 552 złotych.

Orzekając o kosztach postępowania apelacyjnego należało mieć na uwadze, iż koszty procesu poniesione przez powoda były wyższe, gdyż składały się na nią wynagrodzenie ustanowionego dla powoda pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata. Zgodnie z art. 122 kpc koszty procesu w wypadku jego wygrania przez stronę korzystającą z pomocy prawnej z urzędu zasądza się na rzecz tej **strony**, reprezentowanej przez pełnomocnika, a nie bezpośrednio na rzecz jej prawnika. Pełnomocnikowi nie należy się za wykonane czynności żadne wynagrodzenie od tej strony. Posiada on natomiast uprawnienie, z wyłączeniem strony, do ściągnięcia sumy należnej mu tytułem wynagrodzenia i zwrotu wydatków z kosztów zasądzonych na rzecz tej strony od przeciwnika procesowego (podobnie uznał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 1 marca 1989 roku, III CZP 12/89, LEX nr 463039).

Ustalając wysokość wynagrodzenia dla pełnomocnika powoda Sąd miał na uwadze przede wszystkim § 16 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 8 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1801 ze zm.), zgodnie z którym stawka minimalna za prowadzenie spraw o wartości przedmiotu sporu powyżej 10.000 złotych a 50.000 złotych w postępowaniu apelacyjnym wynosi 2.400 złotych. Dodatkowo w oparciu o treść § 4 ust. 3 w/w rozporządzenia zostało ono podwyższone o kwotę podatku od towarów i usług obliczonej według stawki wynoszącej w chwili orzekania 23% (zgodnie z art. 146a pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług, tj.

Dz. U. z 2017 roku, poz. 710 ze zm.), tj. o kwotę złotych, łącznie do kwoty 2.952 złotych. Stosownie do wyniku sprawy, połowę w/w kwoty należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda (punkt **IV** sentencji).

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze (tj. Dz. U. z 2016 roku, poz. 1999 ze zm.), koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ponosi Skarb Państwa. Z uwagi na fakt, iż powód R. T. przegrał sprawę w 50%, w takim zakresie (tj. $2.952 : 2 = 1.476$) wynagrodzenie adw. P. D. należało przyznać ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie (punkt **V** sentencji wyroku).

Powód był zwolniony od opłaty od apelacji w wysokości 530 złotych (zarządzenie k. 92; postanowienie k. 103). Apelacja została uwzględniona w 50%. Z tego względu, na podstawie art. 113 ust. uksc w punkcie **VI** sentencji Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie kwotę 265 złotych (tj. 50% wysokości opłaty od apelacji) tytułem zwrotu kosztów poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Mając na uwadze wszystkie przedstawione powyżej okoliczności faktyczne i treść przepisów prawa, Sąd orzekł jak w sentencji.

SSR Tomasz Niewiadomski (del.) SSO Adrianna Szewczyk – Kubat SSO Małgorzata Szymkiewicz – Trelka

(...)